

با تغییر نگاه به سرمایه‌گذاری
داخلی و خارجی رقم خورد

زمینه‌سازی برای ۸۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری

بررسی انجام شده برای طرح‌های توسعه‌ای وزارت نفت نشان می‌دهد که این صنعت حداقل به ۱۶۰ میلیارد دلار در ۸ سال نیاز دارد تا برخی از برنامه‌های نگهداشت و توسعه را اجرا کند و یک گام در مسیر افزایش تولید نفت و گاز بردارد. سال‌ها است که وزرای نفت از این نیاز صنعت می‌گویند اما در عمل چندان اقدام مؤثری انجام نشده است. این مسأله صنعت نفت کشور را به یک صنعت فرسوده تبدیل کرده که ظرفیت تولید نفت آن از ۴ میلیون بشکه فراتر نمی‌رود و در زمینه تولید گاز نیز از برنامه‌ریزی‌ها عقب است. یکی از دلایل این عقب‌ماندگی هم انتظار ۸ ساله دولت قبل برای بازگشت سرمایه‌گذاران غربی به ایران در نتیجه اجرای برجام بوده است.

به بانک‌ها اجازه سرمایه‌گذاری مستقیم می‌دهد و در همین حال هلدینگ‌های پتروشیمی را درگیر پروژه‌های بالادستی می‌کند. مزیت این سرمایه‌گذاری نیز این خواهد بود که هلدینگ‌های پتروشیمی به عنوان دارندگان بخشی از درآمدهای ارزی کشور، با سرمایه‌گذاری در توسعه، به تأمین پایدار سوخت و خوراک مورد نیاز خود کمک می‌کنند. از این طریق هم از مشارکت و سرمایه‌گذاری خود سود می‌برند و هم از افزایش تولید.

اما مورد دیگر، تفاهمنامه تاریخی ۴۰ میلیارد دلاری با شرکت دولتی گازپروم روسیه است. این شرکت در دو بخش بالادستی و پایین‌دستی صنعت نفت سرمایه‌گذاری خواهد کرد. برای مثال با نهایی شدن این تفاهمنامه، گازپروم روسیه در توسعه میادین نفتی و گازی کشور سرمایه‌گذاری می‌کند و در عین حال، در ساخت واحدهای LNG و زیرساخت‌های دیگر به منظور افزایش تجارت گاز، فرآورده و نفت مشارکت می‌کند. همچنین انتقال فناوری و ساخت تجهیزات چون لوله‌های CRA را در قالب این تفاهمنامه دنبال می‌کند.

تاکنون آنچه از این تفاهمنامه منتشر شده این است که روسیه با حدود ۴۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه میدان‌های گازی کیش و پارس شمالی، فشارافزایی میدان پارس جنوبی، توسعه ۶ میدان نفتی، سوآپ گاز و فرآورده، تکمیل طرح‌های ال‌ان‌جی، احداث خطوط لوله صادرات گاز و دیگر همکاری‌های علمی و فناورانه به شریک راهبردی ایران در صنعت نفت و گاز تبدیل خواهد شد. برخی از بخش‌های این تفاهمنامه به قرارداد نزدیک است و بخشی نیز زمان‌بر خواهد بود. ناگفته نماند که در این دولت قراردادهای دیگری نیز با روس‌ها امضا شده است که الان در مرحله اجرا قرار دارد. هم اکنون ۴ میلیارد دلار قرارداد با شرکت‌های مختلف روسی برای سرمایه‌گذاری در حال اجرا است. با برخی

و قراردادهای می‌تواند تولید نفت و گاز کشور را افزایش دهد. در همین حال، از مشعل‌سوزی گاز در ایران که حدود ۱۷ میلیارد مترمکعب در سال برآورد می‌شود، جلوگیری کند. این موارد که با تکیه بر دانش و توان داخلی دنبال می‌شود، اشتغالزایی، بلوغ شرکت‌های داخلی و کاهش آلایندگی‌های محیط زیستی را هم به همراه خواهد داشت.

مورد دیگری که در قالب این ۸۰ میلیارد دلار توافق برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت تعریف می‌شود، امضای تفاهمنامه توسعه یکپارچه میدان آزادگان با هدف رساندن تولید این میادین به ۵۷۰ هزار بشکه در روز نفت خام با ۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است که افزایش تولید از سال دوم رقم خواهد خورد. این مورد یکی از بخش‌های مهم سرمایه‌گذاری و توسعه در صنعت نفت بالاخص با تمرکز بر تکمیل زنجیره ارزش و توسعه میادین مشترک است که برای نخستین بار در تاریخ صنعت نفت ایران رقم می‌خورد.

مجموع این تفاهمنامه‌ها و قراردادهای یک وجه اشتراک دارند و آن هم تغییر نگاه دولت سیزدهم به بحث سرمایه‌گذار در صنعت نفت و منتظر نماندن برای بازگشت سرمایه‌گذاران خارجی است. برای مثال در طرح توسعه یکپارچه میدان نفتی مشترک آزادگان، تأمین مالی ۷ میلیارد دلاری از سوی بانک‌های دولتی و خصوصی، هلدینگ‌های اقتصادی و صندوق توسعه ملی عملیاتی خواهد شد. در بسیاری از قراردادهای تفاهمنامه‌ها اولین بار است که دولت

اما حالا صنعت نفت با یک تغییر نگاه به سرمایه و سرمایه‌گذار توانسته زمینه‌های تأمین بخش قابل توجهی از این سرمایه را فراهم کند. به طوری که در سال نخست دولت سیزدهم، حدود ۸۰ میلیارد دلار قرارداد و تفاهمنامه امضا شده است. آخرین توافق انجام شده نیز با رقم ۱۷ میلیارد دلار مربوط به ۲ پروژه پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای شهید سلیمانی در بندرعباس و پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای مروارید مکران در جاسک بود. مردادماه امسال مشارکت‌نامه تأمین مالی برای احداث پتروپالایشگاه شهید سلیمانی به عنوان بزرگ‌ترین مجتمع پتروپالایشی کشور بین بانک‌های ملی، تجارت و رفاه کارگران، گروه توسعه تدبیر انرژی، شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس، شرکت سرمایه‌گذاری اهداف و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با مجموع سرمایه‌گذاری ۱۱/۱ میلیارد دلار و مشارکت‌نامه تأمین مالی برای احداث پالایشگاه نفت خام سنگین و فوق‌سنگین مروارید مکران بین گروه اقتصاد مفید و بانک‌های ملت، ملی، تجارت و پارسیان با مجموع سرمایه‌گذاری ۶/۷ میلیارد دلار به امضا رسید. علاوه بر این، انعقاد بالغ بر ۵۰ قرارداد و تفاهمنامه با ارزش نزدیک به ۳۳ میلیارد دلار و با اولویت اقداماتی چون توسعه میادین مشترک نفتی و گازی، جمع‌آوری گازهای مشعل، توسعه زنجیره ارزش پالایشگاهی و نیز بهره‌گیری از توان شرکت‌های دانش‌بنیان و سازندگان داخلی در این مدت رقم خورده است که به ثمر رسیدن این تفاهمنامه‌ها

ویژمنامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱